

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/85/2025
Identifikačné číslo spisu:	3823219040
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3823219040.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky V. V., narodenej XX. B. XXXX, M. A. XXX, právne zastúpenej advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, Ilava, Mierové námestie 93, IČO: 42152321, proti evidovaným vlastníkom nehnuteľnosti 1/ S. A., narodenej XX. Q. XXXX, N. F., P. Q. X/X, 2/ K. M., narodenej XX. V. XXXX, A., B. XXXX/X, 3/ H. B., narodenému XX. F. XXXX, M. A. XXX, 4/ Q. S., narodenej XX. P. XXXX, K. M. XXX, 5/ neznámym dedičom po zomrelom W. F., zastúpených Slovenským pozemkovým fondom, 6/ Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, 7/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, organizačná zložka OZ Považie, Trenčín, Hodžova 38, 8/ C. K., narodenej XX. Q. XXXX, A., W. XXXX/XX, 9/ Z. S., narodenej XX. B. XXXX, K. M. XXX, 10/ W. K., narodenému XX. P. XXXX, A., B. XXXX/XX, 11/ Ing. F. A., narodenej XX. Q. XXXX, A., W. XXXX/XX, o potvrdenie vydržania, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 5Vyd/1/2023, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. decembra 2024 č. k. 5Co/88/2024-68, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 21. októbra 2024 č. k. 5Vyd/1/2023 - 56 návrh na začatie konania o potvrdení vydržania zamietol (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

1.1. Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania o potvrdenie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti domáhala potvrdenia vydržania jej vlastníckeho práva (v celosti) k nehnuteľnosti, a to parc. reg. „C“ č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 652 m². Návrh dôvodila tým, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, okres W., obec M. A., k. ú. M. A., a to stavby - rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na pozemku parc. č. XXX/X. Predmetnú

nehnuteľnosť navrhovateľka nadobudla po smrti svojej matky, a to darovacou zmluvou od svojej sestry V. S. a svojho brata MUDr. V. R., a začala ju užívať spoločne so svojim manželom v dobrej viere, mysliac si, že je zároveň aj vlastníkom pozemku pod uvedenou nehnuteľnosťou - pozemku parc. č. XXX/X. Za daný pozemok navrhovateľka uhrádzala dane z nehnuteľnosti. Mala za to, že tento pozemok využívali už jej právni predchodcovia a ona nadviazala na výkon ich práva a konala tak v dobrej viere, že nadobudla vlastnícke právo vydržaním. Za právny titul, ktorý by viedol k nadobudnutiu vlastníckeho práva, uviedla navrhovateľka ústnu dohodu jej otca K. R. so susedom C. B., podľa ktorej si dohodli užívanie parciel č. XXX a č. XXX. Po smrti C. B. si jeho dedičia spoločne s manželkou P. B. dali vypracovať geometrický plán, v ktorom do parcely č. XXX/X zlúčili skutočne užívané výmery z parciel č. XXX a č. XXX, teda z daných parciel si vyčlenili takmer celý svoj vlastnícky podiel, pritom do parcely č. XXX/X začlenili aj 9 m² parcely č. XXX, ktorá bola vo výlučnom vlastníctve otca navrhovateľky K. R.. Na základe vyhotoveného geometrického plánu bolo vypracované formou Notárskej zápisnice č. N 127/97, N7 118/98 Osvedčenie o právne významnej skutočnosti, na základe ktorej im Okresný úrad Prievidza, katastrálny odbor zapísal vlastníctvo k parcele č. XXX/X, ktorú neskôr spolu s rodinným domom predali. Pri zápise predmetnej notárskej zápisnice Okresný úrad Prievidza, katastrálny odbor nezohľadnil, že dedičia C. B. si svoje vlastnícke podiely z parciel č. XXX a č. XXX predali, ale ponechal ich zapísané v pôvodných vlastníckych podieloch, hoci ich vyčlenené vlastnícke podiely z pôvodnej výmery parciel odpísal. Navrhovateľka mala za to, že ona, jej rodičia, brat a sestra užívali zastavaný pozemok parc. č. XXX/X v dobrej viere viac ako desať rokov. Pre vlastnícke vysporiadanie parciel č. XXX/X bol v roku 1998 vyhotovený Q. C., súkromným geodetom, geometrický plán č. XXXXXXXX-XXX/XX, ktorý bol aktualizovaný Okresným úradom Prievidza, katastrálny odbor dňa 12. októbra 2017 pod č. XXXX/XXXX, na základe ktorého parc. č. XXX/X o výmere 652 m² pozostáva z nasledovných dielov: diel 1 - výmera 33 m² od parcely č. XXX - výmera 40 m², vlastník K. R., diel 2 - výmera 36 m², od parcely XXX - výmera 68 m², vlastník F. W., v správe SPF, diel 3 - výmera 133 m² od parcely XXX - výmera 284 m², spoločný dvor, diel 4 - výmera 450 m² od parcely XXX - výmera 816 m², vlastník K. R. 1 a C. B. - 1). Na základe kúpnopredajnej zmluvy, ktorú uzavrel K. R. s W. F., otec navrhovateľky odkúpil dva domy, a k tomu zodpovedajúci podiel spoločného dvora pozemku parc. č. XXX. Keďže podľa zákona spoločný dvor prináleží k domu, musel K. R. odkúpiť dva podiely spoločného dvora, zapísali mu len jeden. Navrhovateľka ďalej uviedla, že medzi účastníkmi konania je vedená aj P. B., ktorá darovala všetky svoje spoluvlastnícke podiely z nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území M. A. svojej dcére S. A.. Tento údaj je uvedený v Notárskej zápisnici N 127/97 a NZ 118/97, kde notárka konštatovala, že zmluvu nebolo možné zapísať v predmetných parcelách č. XXX a č. XXX z dôvodu neidentičnosti parciel v teréne. Uviedla, že účastníci konania boli vyrozumení doporučeným listom o podanom návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva. Navrhovateľka tvrdila, že boli overené predpoklady vzniku vlastníckeho práva, najmä oprávnenosť držiteľa, historicko-právne súvislosti, spôsobilosť predmetu navrhovateľa, potencionálne nároky zo strany dotknutých osôb, sila konkurenčných práv iných subjektov, ktorú skutočnosť zákon k vydržaniu vyžaduje, ako aj oprávnenosť dobromyseľnosti držiteľa nehnuteľnosti o užívaní najmenej desať rokov.

1.2. Súd prvej inštancie mal z dôkazov pripojených k návrhu za preukázané, že navrhovateľka je výlučnou vlastníčkou pozemku parc. č. XXX o výmere 32 m² a stavby: rodinný dom, súp. č. XXX postavenej na pozemku parc. č. XXX/X, zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. M. A.. Z predmetného LV vyplýva, že právny vzťah k pozemku parc. č. XXX/X pod stavbou súp. č. XXX nie je na danom liste vlastníctva evidovaný. Navrhovateľka odvodzovala v návrhu oprávnenosť svojej držby k nehnuteľnosti dobrou vierou, že jej nehnuteľnosť pod rodinným domom patrí, vnútorným presvedčením s ústnou dohodou jej otca so susedom. Súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na (v tom čase) podanú žalobu vedenú na Okresnom súde Prievidza sp. zn. 11C/30/2010 o určenie vlastníckeho práva - ktorým mala navrhovateľka záujem na usporiadaní vlastníckych vzťahov, vedela, že formálne nie sú vzťahy k nehnuteľnosti - pozemku parc. č. XXX/X evidované na príslušnom štátnom orgáne. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že neexistuje objektívny dôvod, na základe ktorého by sa navrhovateľka mohla domnievať, že na podklade dedičského rozhodnutia a darovacej zmluvy v nich označených nehnuteľnostiach nadobudla aj ďalší majetok - parcelu č. XXX/X. Pokiaľ svoju dobromyseľnosť odvodzovala od darovacej zmluvy, v zmysle ktorej jej bol darovaný rodinný dom, nemohla byť v dobrej viere, že sa stala výlučnou vlastníčkou pozemku pod ním. Dobrá viera zaniká v

okamihu, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré u neho objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Navrhovateľka podľa súdu prvej inštancie už pri uzatváraní darovacej zmluvy musela vedieť, že nenadobudla predmetný pozemok parc. č. XXX/X pod ním do svojho výlučného vlastníctva. Súd prvej inštancie uzavrel, že konanie o potvrdení vydržania je konaním mimosporovým, v ktorom súd skúma či návrh spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti a vzhľadom na to, že navrhovateľka neosvedčila, že splnila predpoklady pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním, čím neboli splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia a preto návrh zamietol.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 18. decembra 2024 č. k. 5Co/88/2024-68 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II).

2.1. Odvolací súd po preskúmaní navrhovateľkou podaného odvolania dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný a uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) potvrdil ako vecne správne.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že danému návrhu nie je možné vyhovieť z dôvodu, že navrhovateľka neosvedčila nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, čím neboli splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia.

U navrhovateľky absentuje podmienka dobromyseľnosti držby, na podklade ktorej by sa mohla domnievať, že jej vlastnícke právo k označenej nehnuteľnosti patrí. Rovnako ako v podanom návrhu, aj v odvolaní navrhovateľka odvodzovala oprávnenosť svojej držby k nehnuteľnosti dobrou vierou, že jej nehnuteľnosť pod rodinným domom patrí, jej vnútorným presvedčením, ústnou dohodou jej otca so susedom, no vzhľadom na podanú žalobu vedenú na Okresnom súde Prievidza sp. zn. 11C/30/2010 o určenie vlastníckeho práva - ktorým mala záujem na usporiadaní vlastníckych vzťahov, aj podľa názoru odvolacieho súdu vedela, že formálne nie sú vzťahy k nehnuteľnosti - pozemku parc. č. XXX/X evidované na príslušnom štátnom orgáne. Podľa odvolacieho súdu neexistuje objektívny dôvod, na základe ktorého by sa navrhovateľka mohla domnievať, že na podklade dedičského rozhodnutia a darovacej zmluvy v nich označených nehnuteľnostiach nadobudla aj ďalší majetok a to parcelu č. XXX/X.

Odvolací súd uviedol, že ak sa navrhovateľka ujala držby pozemku na základe darovacej zmluvy, muselo jej byť zrejmé, že je vlastníčkou len rodinného domu. Dobrá viera zaniká v okamihu, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré u neho objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Navrhovateľka už pri uzatváraní darovacej zmluvy musela vedieť, že nenadobudla predmetný pozemok parc. číslo XXX/X pod ním do svojho výlučného vlastníctva.

2.3. K odvolacej námietke navrhovateľky, že súd nemal posudzovať primárne jej držbu a dobrú vieru, ale oprávnenú držbu a dobrú vieru právnych predchodcov, odvolací súd túto nepovažoval za opodstatnenú, keďže podľa § 359c ods. 1 CMP návrh na začatie konania o potvrdení vydržania je oprávnený podať ten, kto o sebe tvrdí, že vydržaním nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom túto podmienku navrhovateľka podľa odvolacieho súdu nesplňa, keďže tvrdí, že jej právni predchodcovia sa mali stať jej vlastníkom titulom vydržania. V zmysle uvedeného potom podľa odvolacieho súdu však nesvedčí aktívna vecná legitímácia na podanie návrhu, a preto mal odvolací súd za to, že navrhovateľka nezvolila správny procesný prostriedok na uplatnenie si svojho práva.

2.4. O nároku na náhradu trov rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Navrhovateľka (ďalej aj ako „dovolaťka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

3.1. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolaťka vzhľadla v postupe súdov nižších inštancií, ktoré odmietli návrh na potvrdenie nadobudnutia vlastníctva vydržaním, čím zasiahli do jej práva na spravodlivý proces. Dôvodila, že nižšie súdy nesprávne vyhodnotili, že nepreukázala dobromyseľnosť, pričom mala za to, že táto na ňu prešla z jej právnych predchodcov. Podľa názoru

dovolatel'ky, už pri podaní návrhu preukázala oprávnenú držbu, lehotu, ako aj jednoznačne preukázanú dobromyseľnosť. Uviedla, že v konaní pred súdom prvej inštancie a tiež v odvolacom konaní boli preukázané rozhodné skutočnosti preto, aby vydržala pozemok parc. č. XXX/X a rozhodnutia oboch nižších súdov tak považuje za predčasné. Za právne významnú skutočnosť podľa dovolateľky je potrebné považovať opravné uznesenie notárky JUDr. Dagmar Gajdošovej č. D 1151/1989-61, Dnot 1/93, podľa ktorého C. B. s manželkou vyvlastnili 1/3 spoločného dvora (parc. XXX).

3.2. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľka neformulovala žiadnu právnu otázku. Poukázala na historické východiská týkajúce sa účelu inštitútu vydržania, na ústavnú ochranu vlastníctva, v zmysle ktorého pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. V spojitosti s uvedeným dovolateľka dodala, že jej otec si pozemky parc. č. XXX a č. XXX so susedom rozdelil ústnou dohodou, ktorá fakticky platí až dodnes, keďže sa nikto nedomáha opaku. Uviedla, že tak ako jej otec nerušene užíval nehnuteľnosť parc. č. XXX/X s domom súp. č. XXX, rovnako tak ako aj ona užíva nerušene a bez konfliktov pozemok aj dom. V ďalšom dovolateľka zdôraznila, že dovolací súd má rôzne názory na preukázanie dobromyseľnosti. Prvá názorová línia akcentuje fakticitu a pocit neškodenia (uvedené dovolateľka podporila poukazom na dobové stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Cpj 51/84 (R 45/86)). Na daný právny názor explicitne nadväzuje rozhodnutie, judikát dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/117/94 (R 44/96). Podľa druhého konkurenčného právneho názoru sú súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ aj takpovediac kultúrne známe (ako súčasť všeobecného rozhl'adu) právne podmienky prevodu nehnuteľností. Na základe týchto kritérií sa dovolací súd priklonil k právnemu názoru, že súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ, sú aj ťažiskové právne formy - dovolateľka poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), sp. zn. 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), sp. zn. 5Cdo/49/2010, sp. zn. 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, sp. zn. 3MCdo/8/2010 a tiež sp. zn. 6MCdo/5/2010.

3.3. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby jej dovolací súd priznal trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K podanému dovolaniu navrhovateľky sa vyjadril účastník 6/. V podstatnom uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom vysloveným nižšími súdmi a to, že neexistuje objektívny dôvod, na základe ktorého by sa navrhovateľka mohla domnievať, že na podklade dedičského rozhodnutia a darovacej zmluvy nadobudla okrem iného aj ďalší majetok - parcelu registra „C“ parc. č. XXX/X. Účastník 6/ označil rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie navrhovateľky zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 prvá veta CSP) dovolací súd uvádza:

6. Konanie o potvrdení vydržania je od 01. mája 2021 upravené Civilným mimosporovým poriadkom. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahuje vo všeobecnej časti osobitné ustanovenia o dovolaní, ktoré sa však netýkajú konania o potvrdení vydržania. Keďže ustanovenia § 359a až § 359k druhej časti CMP neobsahujú osobitné ustanovenia o dovolaní, aj pre konanie o vydržaní platí vzájomný vzťah medzi CMP a CSP upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach potvrdenia vydržania je preto potrebné posudzovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata),

musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva; o takýto prípad išlo aj v posudzovanej veci.

12. Vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka identifikovala v postupe nižších súdov, ktoré odmietli návrh na potvrdenie nadobudnutia vlastníctva vydržaním, čím zasiahli do jej práva na spravodlivý proces a prakticky jej zamedzili nadobudnúť predmetný pozemok pod rodinným domom vydržaním. V podstatnom argumentovala tým, že jej dobromyseľnosť preukázaná jednoznačne bola, avšak sudy nesprávne vyhodnotili, že túto v konaní nepreukázala (bod 3.1.).

13. V nadväznosti na uvedenú dovoláciu argumentáciu považuje dovolací súd za potrebné primárne poukázať na to, že konanie o potvrdení vydržania v zmysle § 359a CMP je konanie s procesným postupom odlišným od sporového konania vo veci určenia vlastníckeho práva, kde má súd (a aj strany sporu) k dispozícii väčší priestor a procesné prostriedky potrebné na zisťovanie skutkového stavu veci. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 68/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01. mája 2021 zmenil a doplnil Civilný mimosporový poriadok práve o ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania, je uvedené konanie pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. V konaní o potvrdení vydržania súd v zásade nenariaďuje pojednávanie, nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, ale skúma

osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom. Súd vydá vyzývacie uznesenie podľa § 359f CMP ak vo fáze skúmania návrhu na začatie konania a dôkazných prostriedkov pripojených navrhovateľom za účelom osvedčenia relevantných skutočností dospeje k záveru, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako pravdepodobné, čo však nevylučuje, že práve na základe podaných námietok dotknutých osôb vymenovaných v § 359h CMP dôjde k vážnych pochybnostiam o uplatnenom nároku s následkom zamietnutia návrhu podľa § 359i ods. 1 CMP.

14. Je tomu tak preto, že v konaní o potvrdení vydržania podľa § 359a CMP sa predpokladá jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel v danej právnej veci k záveru, že navrhovateľka neosvedčila splnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, čím neboli splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia. Na uvedenom základe odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým návrh na začatie konania o potvrdení vydržania zamietol. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, konštatovali absenciu podmienky dobromyseľnosti držby, na podklade ktorej by sa navrhovateľka mohla domnievať, že jej vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti patrí. V bode 12. odôvodnenia svojho uznesenia odvolací súd zhrnul podstatu návrhu na začatia konania o potvrdení vydržania podaného navrhovateľkou, v rámci ktorého uviedla, že je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. M. A. na LV č. XXXX, a to rodinného domu súp. č. XXX postaveného na parc. č. XXX/X, pričom túto nehnuteľnosť získala po smrti svojej matky darovacou zmluvou od svojej sestry V. S. a svojho brata MUDr. V. R.. So svojím manželom začala užívať nehnuteľnosť rodinný dom súp. č. XXX a parcelu č. XXX/X pod ním v dobrej viere, že je zároveň vlastníčkou pozemku parc. č. XXX/X pod uvedenou nehnuteľnosťou. Navrhovateľka v podanom návrhu, rovnako aj v odvolaní, oprávnenosť svojej držby k predmetnej nehnuteľnosti odvodzovala dobrou vierou, že jej nehnuteľnosť pod rodinným domom patrí, jej vnútorným presvedčením a tiež ústnou dohodou jej otca susedom. Avšak vzhľadom na podanú žalobu vedenú na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 11C/30/2010 o určenie vlastníckeho práva - ktorým navrhovateľka mala záujem na usporiadaní vlastníckych vzťahov, odvolací súd (totožne so súdom prvej inštancie) vyslovil, že navrhovateľka vedela, že formálne nie sú vzťahy k nehnuteľnosti - pozemku parc. č. XXX/X evidované na príslušnom štátnom orgáne. Vychádzajúc z uvedeného mal odvolací súd za to, že neexistuje objektívny dôvod, na základe ktorého by sa navrhovateľka mohla domnievať, že na podklade dedičského rozhodnutia a darovacej zmluvy v nich označených nehnuteľnostiach nadobudla aj ďalší majetok - parcelu č. XXX/X. Ak navrhovateľka tvrdila, že vydržala do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosť - pozemok parcelné číslo XXX/X, ku ktorému právny vzťah nie je evidovaný na liste vlastníctva, tak z objektívneho hľadiska ani podľa odvolacieho súdu nemohla byť v dobrej viere, že jej táto nehnuteľnosť patrí, keďže v roku 2010 podala žalobu na určenie vlastníctva, kde ako citoval vo svojom rozhodnutí aj súd prvej inštancie, vo svojom stanovisku zo dňa 02. decembra 2013 uviedla, že: „navrhovateľom je známe, že par. č. XXX/X nie je vysporiadaná, práve týmto konaním je docieľiť, aby po vyriešení vlastníctva bolo možné zrealizovať obnovu príslušnej parcely a založiť list vlastníctva pozemku parc. č. XXX/X parcely registra „C“ nakoľko táto je vedená v registri „E“. Navrhovateľka sa aj mohla uchopiť držby predmetnej nehnuteľnosti - pozemku parc. č. XXX/X, avšak pokiaľ odvíja svoju dobromyseľnosť od darovacej zmluvy, na základe ktorej jej bol darovaný rodinný dom, nemohla byť v dobrej viere, že sa stala výlučnou vlastníčkou pozemku pod ním. Ak sa uchopila držby pozemku na základe darovacej zmluvy, muselo jej byť zrejmé, že je vlastníčkou len rodinného domu. V tejto spojitosti odvolací súd dodal, že dobrá viera zaniká v okamihu, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré u neho objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Navrhovateľka už pri uzatváraní darovacej zmluvy musela vedieť, že nenadobudla predmetný pozemok parcelné číslo XXX/X pod ním do svojho výlučného vlastníctva.

15. Najvyšší súd, i keď uvedomujúc si, že ide o mimosporové konanie podľa ustanovení CMP, s uplatňovaním vyšetrovacieho princípu, práve vzhľadom na špecifickosť tohto konania zdôrazňuje, že je to v prvom rade povinnosť navrhovateľky hodnoverne osvedčiť ňou tvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním. Hoci súd v zmysle § 359e CMP môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľiek alebo môže vyzvať navrhovateľku, aby označila ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnila predpoklady pre nadobudnutie

vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, aktivita súdu nemá nahrádzať procesnú aktivitu a procesnú zodpovednosť navrhovateľiek. Z formulácie zákonného ustanovenia je jasné, že ide o možnosť a nie o povinnosť súdu, pričom je na úvahe súdu, aký postup zvolí.

16. Podľa § 359d ods. 2 CMP návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočnosti podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

17. Napriek skutočnosti, že konanie o potvrdení vydržania je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku, ide o civilné konanie, ktoré je možné začať len na návrh a začatie konania ex offio sa nepripúšťa. Upravujú sa základné obligatórne náležitosti návrhu na začatie konania a rozsah bremena tvrdenia a dôkazného bremena navrhovateľa, keď navrhovateľ je povinný osvedčiť (preukázať relevantnými, zväčša listinnými dôkazmi) skutočnosti, z ktorých vyplýva, že splnil zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, a teda že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Základným účelom a cieľom právnej úpravy je zabezpečiť rýchle a efektívne posúdenie splnenia hmotnoprávnych podmienok vydržania navrhovateľa súdom na základe skutočností uvedených v návrhu na začatie konania a na základe najmä listinných dôkazov preukazujúcich navrhovateľom tvrdené skutočnosti. Toto „predprípravné“ štádium má za cieľ vylúčiť z konania neodôvodnené a neopodstatnené návrhy na začatie konania o potvrdení vydržania, pri ktorých je jednoznačne zrejmé, že k vydržaniu nedošlo, a súčasne nezaťažovať ostatných účastníkov konania (ich účasť v tomto štádiu konania nie je potrebná a preto sa nevyžaduje).

18. Po preskúmaní spisového materiálu dovolací súd konštatuje, že navrhovateľka svoje dovolacie námietky podľa § 420 písm. f) CSP de facto smerovala proti skutkovým zisteniam a spôsobu hodnotenia dôkazov (rozporovala nesprávne vyhodnotenie nepreukázania dobromyseľnosti súdmi nižších inštancií). V tejto súvislosti dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie, spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 za použitia § 234 ods. 2 CSP a z tohto dôvodu ho nemožno považovať za nepreskúmateľné. Odôvodnenie odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, súslednosti jeho jednotlivých častí a ich obsahová náplň zakladá jeho zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Súdmi nižších inštancií dostatočným spôsobom zdôvodnili svoje úvahy vedúce k záveru spočívajúceho v tom, že navrhovateľka neosvedčila splnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním. Pokiaľ ide o namietané skutkové zistenia nižších súdov, dovolací súd uvádza, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19. To, že navrhovateľka bola v predmetnom konaní v zmysle § 359a CMP neúspešná, nijako nelimituje jej možnosť domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva v sporovom konaní o určenie vlastníctva.

20. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov,

ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd v prejednávanej veci nezistil taký postup súdov nižších inštancií, ktorý by bol spôsobilý porušiť právo navrhovateľky na spravodlivý proces.

21. Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene namietala, že jej súdy nižších inštancií nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

24. Navrhovateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V spojitosti s vymedzením predmetného dovolacieho dôvodu navrhovateľka vo všeobecnej rovine zhrnula historické súvislosti týkajúce sa inštitútu vydržania, súvisiace ústavné východiská ochrany vlastníctva, v zmysle ktorého pri výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Navrhovateľka dovolaciu argumentáciu v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom podporila aj poukázaním na rôzne názorové línie odvolacieho súdu prezentované v ňou uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu týkajúce sa preukázania dobromyseľnosti, bez bližšej konkretizácie ich použiteľnosti na prejednávanú právnu vec (viď. bod 3.2.). V ďalšom navrhovateľka zopakovala tvrdené skutkové okolnosti danej právnej veci. Navrhovateľka v tejto časti dovolania nevymedzila v konkrétnosti žiadnu právnu otázku.

25. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

26. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

27. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením vecí je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie vecí pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a z obsahu dovolania je potom možné bezpečne ustáliť, že navrhovateľka dovolaním nepredkladá právnu otázku, na ktorej by bolo založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, ktorou by tak bola založená prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Dovolací súd tiež pripomína, že dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemožno založiť na všeobecnom spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že sama polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

29. Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné opakovane zdôrazniť to, že dovolacie konanie má od účinnosti nových procesných kódexov, predovšetkým Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 a § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

30. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie navrhovateľky v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie vecí podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.